

Splitski zlatni ČETVERAC

Prije 70 godina, Gusarov četverac bez, osvojio je zlatno odličje na Olimpijskim igrama u Helsinkiju

Piše: MLADEN CUKROV

Jedna od najljepših i najsajnijih priča iz bogate prošlosti Veslačkog kluba Gusar svakako je zlatna medalja četverca bez, na Olimpijskim igrama u Helsinkiju prije sedam desetljeća.

Priča je to o četvorici mladića iz istog razreda Realne gimnazije koji su velikim odricanjem, entuzijazmom, željom i borbenašću ostvarili ovaj sjajni uspjeh hrvatskog veslanja. Zasluge za trijumf svakako ima i trener Davor Jelaska koji je u ovim devetnaestogodišnjacima prepoznao izraziti veslački talent.

Nadarenost četvorice mladih veslača došao je do izražaja već 1949. kada su u Rijeci, na državnom prvenstvu, osvojili prva mjesta u juniorskoj i seniorskoj konkurenciji. Iste godine na Bledu zamalo su izgubili prvo mjesto. Vrijedno je spomenuti i regatu Lago di Como u Italiji gdje su izgubili od veslača Moto Guzzija, prvaka Europe i

olimpijskih pobjednika.

No, sljedeće dvije godine više nisu znali za poraz na regatama na kojima su sudjelovali.

Klub im je dao čamac da ga koriste po vlastitom nahođenju, ovisno o obavezama koje su imali kao maturanti. Smjestili su se u staru drvenu baraku u Poljudu kako bi stalno bili na okupu. Sami su si organizirali svakodnevnicu vezano za učenje, veslanje i slobodno vrijeme, a majke su im donosile hranu i sve ostale potrepštine koje bi im zatrebale. Kad bi bila bonaca i lijepo vrijeme odmah bi izlazili na more, i danju i noću.

Osmerac splitskog Mornara bio je najzobljniji kandidat za Olimpijske igre u Helsinkiju. Bio je to vrstan i jako dobro uvježbani osmerac sastavljen od kombinirane momčadi Splitskana, Šibenčana i veslača zagrebačke Mladosti. Od ostalih kandidata za nastup na Igrama spominjao

Lovorov vijenac koji su prvaci iz Helsinkija ponosno nosili (danas se čuva u splitskom Muzeju sporta)

Petar Šegvić, Mate Trojanović, Velimir Valenta i Duje Bonačić

Svečani doček olimpijskih pobjednika na splitskoj rivi

se Gusarov četverac bez, kao i četverac zagrebačke Mladosti. O svemu je trebala odlučivati izlučna regata na Bledu.

LUDA ZAVRŠNICA I - ZLATO!

Gusarov četverac pokazao je izvrsnu formu i pobjedom na Bledu osigurao odlazak na Olimpijske igre. No, nakon regate uslijedile su silne rasprave u Jugoslavenskom olimpijskom komitetu (JOK): jedan je dio članova, naime, bio za to da u Helsinku putuje samo osmerac! Nakon duge i mučne rasprave dogovoreno je da od tog Gusarevog četverca dvojica veslača putuje i to samo kao rezerve osmerca. Ipak, iskusni veslački djelatnik Dalibor Parać uspio je nekako privoljeti članove JOK-a da pošalju Gusarov četverac u punom sastavu...

U konkurenciji četveraca bez, na OI je sudjelovalo 18 posada, među kojima i

Italija, pobjednik Olimpijskih igra u Londonu 1948. (ekipa Moto Guzzi), te Belgija, europski prvak iz 1951. Već prve eliminacijske utrke dale su naslutiti da naš četverac može daleko dogurati.

Tog 23. srpnja, na veslačkoj stazi Meilahti, održalo se sedam finalnih disciplina. Jugoslavenski osmerac - u kojeg se najviše vjerovalo - ispao je dan ranije, tako da je ostala jedina šansa da četverac bez osvjetli obraz bivše države na Olimpijskim igrama. Finalne utrke dokopali su se još Poljaci, Finci, Francuzi i Englezi.

Točno u 18 sati glavni sudac dao je znak za početak utrke. Nakon minute, službeni spiker je dao obavijest o poretku čamaca: čamac Finske bio je na čelu, a iza su se poredali Francuska, Engleska, Jugoslavija i Poljska. U publici je vladalo veliko uzbuđenje, pogotovo kod naših olimpijaca koji su došli promatrati utрку. Između ostalih, tu su bili olimpijci iz Splita, nogometaši Bernard Vukas i Vladimir Beara kao i vaterpolisti Veljko Bakašun i Marko Brainović. Ni nakon 1000 metara poredak se nije promijenio. Tek u finišu, zadnjih 500 m, četvorica Splitskana započela su ludu utрку. Proradio je dalmatinski dišpet i želja da svom treneru Davoru Jelaski donesu zlatnu medalju. U ludoj završnici prošli su prvi kroz cilj, ispred

Francuza i Finaca, u vremenu 7 minuta i 16 sekundi! Četverac bez - u sastavu Duje Bonačić, Velimir Valenta, Mate Trojanović i Petar Šegvić - odveslao je svoje utrke briljantno i zasluženno osvojio prvo mjesto. Ovo je bilo prvo zlatno odličje na Olimpijskim igrama za novu Jugoslaviju stvorenu 1945. Medalje je sretnim i ponosnim veslačima podijelio predsjednik Međunarodnog olimpijskog odbora Sigfrid Edström. Tijekom narednih desetljeća zlatni četverac iz Helsinkija primio je čitav niz priznanja za ovaj svoj sportski uspjeh, a grad Split odao im je posebno priznanje uvrstivši ih u prvu postavu počasnika u Kući slave splitskog sporta prigodom otvorenja 2007.

LITERATURA:

Arhiv Muzeja sporta Split (u osnivanju)
„Nedjeljna Dalmacija“ (1. rujna 2000.)
„Slobodna Dalmacija“ (3. rujna 2000.)

U FINIŠU, ZADNJIH 500 M, ČETVORICA SPLIĆANA ZAPOČELA SU LUDU UTRKU. PRORADIO JE DALMATINSKI DIŠPET I ŽELJA DA SVOM TRENERU DAVORU JELASKI DONESU ZLATNU MEDALJU. U LUDOJ ZAVRŠNICI PROŠLI SU PRVI KROZ CILJ, ISPRED FRANCUZA I FINACA, U VREMENU 7 MINUTA I 16 SEKUNDI!

Predsjednik MOO-a, Šveđanin Sigfrid Edström, uručuje veslačima Gusara zlatne medalje